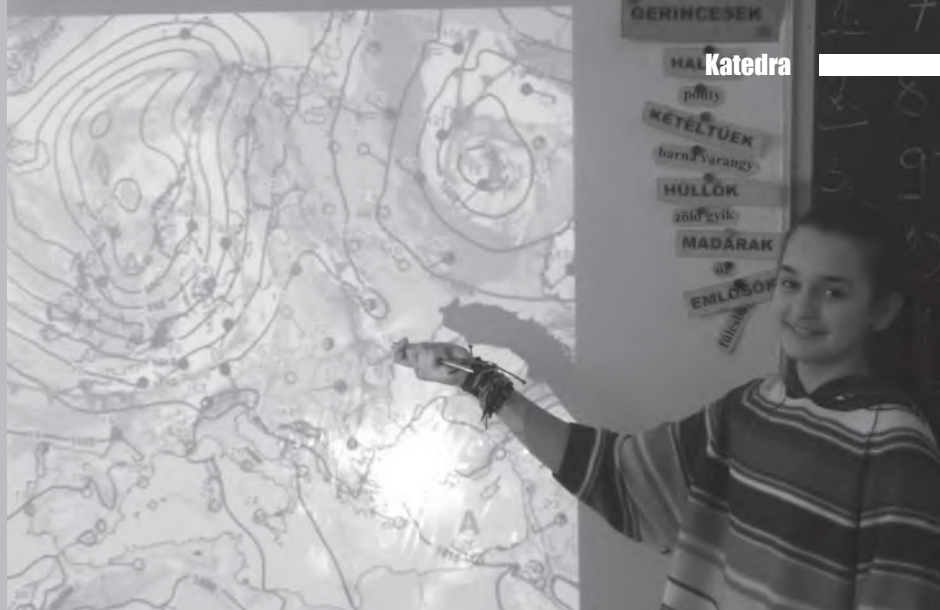

Mgr. Varga Tamás

A gútai II. Rákóczi Ferenc Alapiskola
magyar-földrajz szakos tanára;
lakhely: Gúta, e-mail:
vargatomi7@gmail.com

Derús estét kívánok...

Ötletek természetföldrajzi témakör oktatásához

Földrajztanárként mindig is érdekelt, hogy milyen módon lehet felkelteni a mai kor gyermekének az érdeklődését a földrajz, illetve a hozzá szorosan kapcsolódó tudományágak iránt úgy, hogy azt a későbbiekben fel is tudják használni a mindennapokban.

Az egyetemen az egyik tanárom szinte minden előadásán azt hangoztatta: „Önök azért vannak a pályán, hogy irányt mutassanak és tapasztalatot adjanak a diákoknak...”. Úlvén a tankönyv felett, s olvasván a tananyag szövegét, azon járt az eszem, hogy is tudnám az időjárás témakört megfelelő módon tanítani. Ekkor hallottam az indító szikrát adó elköszönést, mellyel egy ismert bemozdó búcsúzott el az egyik kereskedelmi csatorna időjárást előrejelző műsorban a nézőktől. Derús estét kívánok. Ez a mondat adta az alapját annak a projektnek, melyet pár nappal később sikeresen valóítottunk meg a diákokkal.

Az adott tananyag elsajátításához több oktatási módszert is kipróbáltunk. Ebből az első a projekt, a második a kooperatív, a harmadik pedig a kommunikációs készségekre irányuló módszerek voltak. A várva várt nagy feladat ugyanis több részből állt.

A kezdő lépések egyikeként az atlaszban megtekintettük, hogy milyen nemzetközi jeleket használnak a meteorológiában az egyes légköri frontok, csapadékfajták, illetve az egyéb időjárási elemek jelzésére. A fő feladat, hogy egy héten keresztül kellett az időjárást megfigyelni különböző szempontok alapján. Majd egy táblázatban hét napon keresztül kellett feljegyezni a hőmérséklet folyamatos mozgásából kialakult számadatokat, melyeket a következő időpontokban kellett mér-

ni: reggel hét, délután kettő és este kilenc órákor. Valamint meg kellett állapítani s a megadott jelek szerint feltüntetni a különböző időjárási elemeket. A mérés ideje alatt a tanórákon megismerkedtünk az időjárás szakmai fogalmaival, megtanultuk, hogy mik azok a frontok, hőmérsékleti anomáliák, vagy mi az a csapadékképződés. A későbbiekben pedig összegeztük, hogy a csapadék miben befolyásolja világunk arculatát.

A soron következő feladat egyik pontja a légtömegek és a légköri frontok feltérképezése volt, melyeket négy rajzlapra tüntettünk fel fajtájuk (meleg-, hideg-, okklúziós és veszteglő front) és nemzetközi jelzésük szerint. A négy fronttípus meghatározását a diákok négy csoportban dolgozták ki.

A harmadik feladat a ciklonok felvázolása, azok jellemzése és térképen való ábrázolása volt. A levegő mozgásának útja, a szelek formájának, típusának és földrajzi elhelyezkedésének megrajzolása épp annyira fontos része volt a projektnek, mint a mérés vagy a megfelelő leírás. Fontosnak tartottam, hogy eközben folyamatosan ügyeljünk arra, miként kell a megfigyeléseket kommunikálni, hogy a projekthét végén megfelelően tudják a tanulók előadni a munkájukat.

A negyedik rész az interneten található források megismerése volt. A Szlovák Hidrometeorológiai Intézet weboldalának köszönhetően animációkon keresztül figyeltük meg, hogy is néznek ki az egyes meteorológiai térképek. Megbeszéltük, mit is jelent a sok fekete és színes vonal, és mennyire befolyásolja a technika, s vele együtt a műholdak által biztosított adatok a mindennapjainkat, valamint az időjárás-kutatás tudományát, a meteorológiát.

Az ötödik pont szintén egy rajzlapot igénylő csoportmunka volt, ahol megismerkedtünk a felhőkkel, azoknak felosztástól való távolságával és alakjuk szerinti besztásával. Lerajzoltuk, hogy milyen magasságban milyen típusú felhők helyezkednek el és megtanultuk, hogy mi a különbség egy fátyol- vagy egy esőfelhő között.

A fő feladat azonban az volt, hogy a tanulók megtanulják, milyen módon lehet elmondani és megfelelően előadni azt a megfigyelést, melyet egy héten keresztül gőzerővel csináltak, s esetenként úgy módosították a kisdiákok az esti programot, hogy apuka legnagyobb öröme a híradó után az időjárás-előrejelzést kellett kötelező jelleggel nézni, konkrétan pedig az azt referáló meteorológusra helyeződött a figyelem. El kellett lesni, hogy mit és hogyan lehet mondani a különböző térképek láttán. Hová kell állni, hogy ne takarják el a közönség elől azt a felületet a térképen, amiről beszélnek. Így sikeresen abszolválható egy témakör a természetföldrajz tárköréből, valamint fejleszhető az előadó- és beszédkésztségük a nebulóknak.

Az időjárás projekt előkészítés-készülés rendkívül összetett folyamat, de mindenképpen megéri időt és energiát szánni rá. Az eddig vázolt feladatok bármelyik része nemcsak a tudást bővíti, hanem fejleszti az kommunikációs készségeket. Ráadásul segít könnyebben megérteni, hogy mi mit is jelent egy időjárást előrejelző műsor megtekintése közepette.

Köszönet a gútai II. Rákóczi Ferenc Alapiskola igazgatójának, Dr. Bagita Juditnak és a diákoknak a projekthét megvalósításáért.